

ЗАГАДКИ ВЕЛЕСОВОЇ КНИГИ

Дана публікація розкриває помилки попередніх досліджень «Велесової книги» та надає пояснення важкодоступних висловів тексту.

Ключові слова: «Велесова книга», Анти, Семиріччя, Голунь, Київ.

СЕМИРІЧЧЯ

Одна з таємниць «Велесової книги» – це згадка про Семиріччя. Місцезнаходження цього «краю зеленого біля моря» не спромоглися розтлумачити ані імениті науковці, ані всі інші дослідники «ВК». Тож визначимо, де розташоване «святе Семиріччя наше», згадане у «ВК» неодноразово як колиска етнічного витоку українців-русичів й усіх слов'ян загалом.

Зауважимо, що уживані в тексті «ВК» географічні назви не слід ототожнювати з сучасними назвами, як наприклад: Семиріччя у сучасному розумінні стосується місцевості зокола озера Іссик-Куль або П'ятиріччя – Пенджаб в Індії. Але семиріччя й п'ятиріччя існують у багатьох місцевостях – це узагальнені назви тих місць, де наявні сім чи п'ять річок. І таких місцин у кожній країні знайдеться чимало, зокрема і в Україні-Русі, тим паче в Стародавній Русі, яка сягала від Чорного моря до Білого.

Про помилкове сприйняття азійського Семиріччя зауважив Ю. Шилов, пропонуєчи свою версію Семиріччя на берегах Середземномор'я: «В середньоазійському Семиріччі ніяких реалій за часів доарійського Богумира ми не знайдемо. Але знайдемо етруські містечка.., які могли виникнути в італійській (В)енет(ц)ії внаслідок переселення сюди однойменного племені на чолі з Енеєм і Антенором після падіння Трої в середині XIII ст. до н.е. Тут, біля Кречію, в 1846 р. було знайдено надгробок Енея зі згадками Лада й Езменя Расії, відомими також «Велесовій книзі». Чи не від Руса молодшого, сина Богумира (Благомира), пішла назва тієї місцини? А сім рік Краю Зеленого – чи не місцевість Тімава із сімома джерелами та дубовим лісом біля Адріатичного моря, присвячена Богу Миду (за «Географією» Страбона)?». Тож варто розібратися – де розташоване наше «святе Семиріччя»?

Вагомість цього питання важко переоцінити. П'ятиріччя і Семиріччя (згідно з «ВК») – це колиска східних слов'ян й усіх слов'янських народів, тому місцезнаходження цих місць вельми важливе для розуміння наших етнічних витоків. Але годі шукати «наше святе Семиріччя» по усіх світах, бо воно знаходиться на теренах України-Русі і здавна було відоме нашим пращурам, на відміну від нас.

Згадку про П'ятиріччя і Семиріччя знаходимо на д.Зба, де сказано про венеців як про найдавніший рід слов'ян, що подався з Русі на захід: **«венеди повернуться до земель наших і до степів древніх, шукаючи порятунку, як у дні виходу од П'ятиріччя і Семиріччя»**. Зауважимо, що П'ятиріччя і Семиріччя згадані вкупі, тож і місцевість має бути поряд одна одної, а не розкидана по усьому світу, як вважали нерозсудливі науковці, переносючи П'ятиріччя до Індії, а Семиріччя в Середню Азію чи кудись інде.

Відтак, зважаючи на усі визначення місцевості, де розташовувались П'ятиріччя і Семиріччя, зокрема й згадку про те, що це «край зелений біля моря», зазначимо, що колиска слов'янського етносу – це узбережжя Азовського моря: західне і північне узбережжя відповідно. П'ятиріччя – це п'ять річок сучасного Краснодарського краю: Єя, Челбас, Бейсуг, Кирпили, Кубань. Семиріччя – це сім річок сучасної України-Русі: Молочна, Берда, Кальміус, Грузький Єланчик, Мокрий Єланчик, Міус, Дон.

Підтвердження цього висновку вбачаємо в археологічних знахідках північного Приазов'я, де розташовані численні кургани-могили та прадавні святилища, зо-

крема всесвітньо відома Кам'яна могила на річці Молочній – найдавніша історична пам'ятка з усіх відомих на Землі, датована XII тисячоліттям до нашої доби і по праву визнана витокком всесвітньої цивілізації. Написи Кам'яної могили розкривають мотиви загальновідомих міфологічних сюжетів, зокрема й про Всесвітній потоп. За визначенням науковців, у VI тисячолітті до н.д. стався землетрус, що зумовив прорив Середземного моря (через суч. Босфор) і затоплення колишнього озера, яке перетворилося на Чорне море, де рівень води піднявся на сто метрів. Згадки про це грандіозне явище знайдені в написах Кам'яної могили, звідки були запозичені до шумеро-вавилонських глиняних табличок, а згодом прибрали назву Всесвітній потоп та загальновідому згадку про Атлантиду – країну велетів-антів (рос. атланти).

Не підлягає сумніву, що ця велика катастрофа зумовила грандіозну міграцію мешканців тодішнього Причорномор'я, котрі розійшлися в усі кінці світу, згідно з археологічними, генетичними і лінгвістичними дослідженнями. Наші пращури пішли до Європи, центральної Азії та Китаю, Єгипту і Персидської затоки, Палестини і Месопотамії. Науковці стверджують, що мешканці Причорномор'я були тими загадковими пращурами шумерів, що розвинули знамениту цивілізацію в Месопотамії.

Але «ВК» не згадує події такої сивої давнини. Найдавнішу згадку про Семиріччя бачимо під 950 роком до нашої доби в легенді про Богумира (д.9а): «Утворилися ті *наші* роди біля семи рік, де ми проживали в примор'ї, у краю зеленому, і там худобу водили раніше ісходу до Карпатських гір. То було за тисячу триста років до Германариха. О тім часі була битва велика на берегах моря Готського (*Азовського*); отам праотці накидали кургани із каміння білого, під яким погребли бояр і отців своїх, що в січі полягли». Згадана битва була в добу кімерійців, які зазначені як «отці *наші*». Саме кімерійці боронили наш край від азійських кочовиків-завойовників, що насувалися зі сходу.

У згаданій битві 950 року *наші* пращури отримали перемогу, але через кілька століть азійські орди насунулися знову, причому значно численніші. Це були скіфи – східні давньоіранські племена, що з'явилися на Русі в VII ст. до н.д. Цій потужній навалі не зуміли протистояти *наші* праотці й відступили: частина пішла на північ на чолі з легендарним праотцем Орієм (розбудувавши Голунь та Київ у Подніпров'ї), частина – на захід (розбудувавши м. Кімерій в Італії), частина – до Малої Азії. Згідно із існуючою історіографією, скіфи на чолі з царем Мадієм, переслідуючи кімерійців, через Кавказ вдерлися до Мідії і оволоділи на 30 років великою частиною Малої Азії. Це засвідчує розповідь «ВК» про відступ наших праотців із Семиріччя до Сирії та зворотне повернення на свою батьківщину: «І вийшли з краю Семиріччя до гір Сирії, в Загір'я, перебувши там вік» (д.15а), тобто *наші* праотці перебули в Сирії деякий час, ймовірно, вік одного покоління, пере чекавши, поки відухне розгул азійської орди.

«ГОРА ІРШТІЯ»

Кажучи про Семиріччя, доречно згадати так звану гору Ірштія – ганебне свідчення неучтва сучасних науковців як вітчизняних, так і закордонних. Необачна помилка першого перекладача «ВК», нашого співвітчизника Б. Яценка дала підставу росіянам віднести цю назву до річки Іртиш, мовляв праслов'яни вийшли із Зауралля. Але варто лишень виправити розбивку на слова у виразі: «одь крає Седьємрещтіа о **горе Ірштїа** і Загьгрія, обентьціа віек», замінивши на логічніше: «одь крає Седьємрещтіа о **гор Сірштїа** і Загьгрія, обентьціа віек», – і вигадана гора «Ірштїа» перетворюється на зрозуміле «Сірштїа» – тобто «Сирія», яка згадується на цій же дощечці далі: «і теце до земіє Сірштїє і тамо ста». Таким чином, сам вислів щодо «гір Сирії» цілком узгоджується з подальшим викладом – «пройшли Дворіччя» (тобто межиріччя Тигру й Євфрату), котре від вигаданого «Іртиша» розташоване на неймовірно великій відстані. До того ж у тексті однозначно сказано, що це було повернення русичів, а не вихід з «праслов'янської колиски»: «І вийшли з краю Семиріччя до гір Сирії, в Загір'я, перебувши там вік» (д.15а), – тобто праотці були там лише деякий час. Мало того, вигадане Сирійське Семиріччя не відповідає означенню Семиріччя: згідно з «ВК» – це «край зелений біля моря».

Підсумовуючи сказане, зазначимо: вихід наших пращурів з П'ятиріччя і Семиріччя був зумовлений навалюю скіфів у VII ст. до нашої доби. З Приазов'я та пониззя Дніпра частина слов'ян подалася на захід в Європу, інша частина – на південь у Сирію, а частина слов'ян на чолі з патріархом Орієм та його синами (Києм, Щеком, Хоривом) відійшла на північ у ліси верхів'я Дніпра, звідки згодом повернулись і розбудували Голунь і Київ. Безсумнівно, для захисту від азійських кочовиків наші праотці створювали захисні укріплення у вигляді насипних валів, відомих сьогодні як Троянові чи Змієві вали, які наявні на теренах сучасної України-Руси.

ВИГАДАНА ІНДІЯ

На жаль, перший перекладач автохтонного тексту «ВК» (Б. Яценко) помилково сприйняв вислів «изъ края иньска» як «з краю Індійського», після чого усі нерозважливі науковці опиралися на цей помилковий вираз як на достеменне свідчення, зазначаючи, що патріарх Ор зі своїми синами – Києм, Щеком, Хоривом – буцімто прийшли з «Індії» (?).

Авторський переклад автентичного тексту виправляє цю прикру помилку на д.38а, де йдеться про землетрус, що стався у часи вавилонського полону, а саме:

- першодрук – «изшед изъ края иньска пред очи идуща, камо зрящети»;
- неправильний переклад «І пішли з краю Індського світ за очі»;
- правильно – «І пішли з краю, куди очі дивились, – інший *край* зглядіти».

Виправлення «краю Індійського» на «край інший» сталося не із забганки автора, а опираючись на аналогічний вислів у фрагментах на д.20: «од иньске отрешете», перекладене як «од інших відірвали», тобто «інський» – це не «Індійський», а «інший». До того ж спонукав до пошуку іншого краю землетрус, що стався під час вавилонського полону русів (згідно з д.6г), тобто це чергова розповідь про повернення наших бранців до Русі, але це аж ніяк не подніпровський Орій з синами, згадку про яких запозичили бранці для утвердження своєї причетності до слов'янського етносу.

Варто додати ймовірним опонентам, що повернення з Індії великої кількості людей з худобою та обозами – справа багатолітня, бо треба було зупинитися щороку і сіяти зерно, а потім збирати врожай, а за неврожаю залишатися на одному місці декілька років, щоб не померти з голоду. Відтак, подібне переселення могло тривати впродовж десятків років, а то й життя одного покоління. Іншими словами, якщо припустити, що Кий, Щек та Хорив прийшли з Індії, то вони не могли б очолювати роди, бо в Індії вони мали бути маленькими дітьми, щоби в 20–30-літньому віці досягти земель України-Руси. Проте нерозважливі дослідники з легкістю переносять події з одного кінця Землі на інший в одну мить, вважаючи це рівнозначним переходу з Києва до Карпат.

«ІНДІЙСЬКИЙ ПЕНДЖАБ»

Дощечка 7е має вираз, який створив стійке непорозуміння щодо Пенджабу в Індії. Неправильно прочитаний вислів першодруку «А с пендебе ідьема до се до неби сварзе сынея» як «з Пенджабу ідемо...», що аж ніяк не узгоджується з контекстом. Проте нове розділення на слова та заміна помилково прочитаних літер дає інший вислів: «А **стенде бо** ідьема до се до неби сварзе сынея», що цілком відповідає оповіді:

«Дажбо нас народив од корови Замунь, і були ми не скіфи, а коровенці – анти, руси, боруси і сурожці; і тако стали дідо русове, і **звідтіля** йдемо досі до небесної Сварги синьої».

ПІД ЗНАКОМ ОВНА

Дощечка 1 містить помилку, яка розкриває більш давнє походження землі Руської, а саме:

«Бренне бо є наше життя і ми самі також, разом з князем нашим, працюючи і живучи на землі під знаком Овна» (попередній помилковий переклад – «живучи в землі з тілом овна»).

Цей вислів означає час, бо новорічна кульмінація зодіакального Овна збігалася

з весняним рівноденням між 1710 роком до н.д. та з 20 роком н.д. Відтак, русичі як онуки Дажбога, який «нас народив од корови Замунь» (д.7є), могли сформуватись не пізніше 1710 року до нашої доби, коли зодіак очолював Телець (2300-1710 роки до н.д.).

КИЙ-І ТА КИЙ-ІІ

«ВК» згадує кількох руських князів на ім'я Кий. При неувважному прочитанні не впадає в око неоднозначність особи Кия, котрий розбудував Київ у VII столітті до нашої доби, а потім «воював з болгарами», які з'явилися на геополітичній мапі Європи на тисячоліття пізніше.

Згадку про взаємини з болгарами зустрічаємо на д.34 та д.36б, де йдеться про руського князя «Кия», але цей князь – не засновник Києва. На вказаних дощечках згадується однойменний князь, Кий-ІІ – руський князь VIII століття, що правив на Русі тридцять років і мав сина на ім'я Лебедян (він же Славер). Тож треба розрізнити згадку про цього князя, щоби не спричинити непорозуміння щодо історичної постаті засновника Києва – Кия-І (сина Ора), який у 640 році до нашої доби розбудував Київ разом з братами: Щеком і Хоривом, згідно з д.6в: «Од отця Ора до Діра (860 р.) пройшло тисяча п'ятсот літ».

Стосовно Кия-ІІ маємо можливість вирахувати час його правління, згідно з д.34: «Се бо князеві Кию на ум спаде йти на болгар і ту рать пожене на північ аж до Воронженця і десь там залишить». Тобто цей князь пішов на болгар, погнавши їх до Волги, а болгари після розпаду так званої «Великої Болгарії» у Приазов'ї в VII столітті під натиском хозар залишили Білу Вежу і, шукаючи вільні землі, справді перейшли на середню Волгу. Тобто цей Кий-ІІ жив після розпаду «Великої Болгарії» у VII столітті. Точніша дата вираховується за датуванням на д.36б:

«І се Кий помер, будучи нашим володарем тридцять літ. І по ньому був син Лебедян, який звався Славер, і той був двадцять літ. А по тому був Верен з Великограддя також двадцять літ; і по тому Сержень – десять, і він останній». Вказівка на те, що Сержень був останній руський князь, веде до висновку, що саме він був правителем, коли Дір і Аскольд захопили Київ у 860 році (згідно з Літописом Руським).

Отож Кий-ІІ був правителем на Русі у 780-810 роках.

РОСІЯ–ГРАД

«ВК» згадує загадковий Росія-град, який не спромоглися визначити колишні дослідники «Велесової книги». Це сталося через помилку перекладу д.33, де згадується стародавнє місто, котре шукали на березі Чорного (Понтійського) моря. А саме:

«А ся треба наша по Седеню, отцю нашому, що на Понтійському березі (і) у Росії-граді був».

У попередніх перекладах сполучник «і» був пропущений, хоча й наявний у першодруку, через що нерозважливі дослідники сприймали Росію-град на Понтійському березі (зокрема дехто ототожнював Росію-град із Сурожем). Але наступний абзац цієї дощечки зазначає:

«І се руси пішли од Білої Вежі і од Росії на Дніпровські землі», – тобто Росія-град розташований неподалік Білої Вежі (хозарське місто Сакел, зараз затоплене Цимлянським водосховищем). Відтак, Росію-град треба шукати не в Криму, а біля Дону, і це місто, поза сумнівами, відоме на сьогодні як Ростов. До того ж упродовж століть існує легенда про заснування Ростова, назва якого походить із словосполучення «Росів стан».

«ПРАОТЦІ МАРІЧЕНСЬКІ»

Дощечка 27 згадує так званих «праотців Маріченських», згідно з першодруком: «праоце Маріченська». Можливо, вкралася помилка прочитання перших літер «ІЛ» як «М», відтак, не «маріченська» – а «іларіченська», тобто «праотців Іларієвських», бо Ілар (як вчитель русів) згадується у «ВК», натомість ніякого «Маріченська» в текстах не бачимо.

МІФІЧНИЙ «ИНДО-КИЄВ»

Дощечка 38а має неправильний переклад щодо міста Києва, який був зазначений як «Индо-Київ». Помилка виникла через хибне тлумачення слова «інде». Першодрук: «И постави первѣе родъ слвенъ млибище во грду индѣ Кииву, еже рещенъ есть Киив». Новий переклад: «І поставив перший рід слов'ян мольбище в граді новому Києві, який досі зветься Київ».

Помилкове сприйняття виразу «во грду индѣ Кииву» як «в граді Индо-Києві» сталося внаслідок спроби дослівного перекладу без урахування звороту мови наших пращурів. Тобто «во грду индѣ» – це ідіома, як наприклад: «идяху индѣ а изстеще грозе» – пішли іншим шляхом і уникли грози (д.9), або «тѣкша до земе индѣже суне в ноце спяшеть» – пішли до землі, де сонце спить (д.9); як бачимо, тут немає дослівного перекладу, а є лише відповідний переклад, що не порушує зміст вислову.

Що ж до «Києва», зауважимо, що історично відомо про інші міста русичів з назвою Київ. Зокрема, в Італії (давньоукраїнське «теля») були розбудовані етруські містечка Славіні, Києв, Перусія. Як відомо, русичі потрапили в Італію у давні часи внаслідок переселення племені на чолі з Енеєм після падіння Трої в XIII ст. до н.д. (надгробок Енея було знайдено біля Кречіо в 1846 р.). Не виключено, що в давнину мались ще й інші містечка з аналогічною назвою, адже наші праотці розійшлися з Подніпров'я та Приазов'я в усі кінці світу. Отож Київ на Дніпрі був не першим містом з такою назвою, але, на відміну від інших міст, наявний до сьогодні.

АСКОЛЬДИ «ВК»

На жаль, жоден науковець при дослідженні «ВК» досі не помітив, що в текстах згадується не один варяг на ім'я Аскольд, а три однойменні особи. Адже «ВК» однозначно вказує на д.29: «Старі перекази повідують нам, що приходив на Русь інший Аскольд і що було три Аскольди варяги».

Відтак, ім'я першого Аскольда помічаємо на д.6е: «Тут бо вперше варяги прийшли на Русь (*IV ст.*). Аскольд силою погримів князеві нашому (*Святояру*) і розбив того». І це узгоджується з попереднім виразом д.4б: «Києву ж дана частина мала, там бо всліся варяги, які захопили владу після венеда Святояра». Цей Аскольд був з варягом Кнудієм, як сказано на д.29: «А *перший* Аскольд приходив до нас із Кнудієм через двісті років після Алдоріха і хотів правити нами». Зважаючи на те, що Алдоріх, як ватажок готів, міг бути на півдні Русі у часи першого приходу вестготів у другій половині II століття, то Аскольд-1 з Кнудієм були у другій половині IV століття, тобто після перемоги над готами венеда Святояра: «І була славна подія од приходу слов'янського люду на Русь тисяча третього року... Тоді Святояр був єдиним князем» (д.4б). А перемога князя Святояра була у 363 році, якщо рахувати від приходу до Карпат у 640 році до н.д. Отож перший прихід варягів стався десь у 365 році (тобто між 363 і 375 роками, бо у 375 році згадується вже руський князь Бож).

Ім'я варяга Аскольда-2 бачимо в 660 році на д.7г: «Тут бо через тисячу триста літ од Ісходу Карпатського (*640 р. до н.д.*) Аскольд злий прийшов на нас». І це узгоджується з подальшими словами д.6е: «Аскольд і пізніше Дір (*та Аскольд-3*) усілися на наших землях», бо грек Дір і його воєвода Аскольд-3 з'явилися у Києві у 860 році, згідно з «Літописом Руським».

Ім'я варяга Аскольда-3, як вже сказано, згадується на д.6е разом з грецьким купцем Діром. Про це сказано також на д.29: «І сей Аскольд-3 є варяг озброєний, щоб охороняти еланських (*грецьких*) купців, що ходили до Дніпра-ріки. І се Дірос купець еланський, кажуть, присмирив наших і був на престолі цьому *києвському* раніше його. І се Аскольд забив Діроса, і є він один на місце те *престольне*».

У подальшому Аскольд-3 вже після того, як убив грека Діра і захопив Київ, ходив по Дніпру з варягом Ереком і зазивав русичів до походу на Візантію. Перший похід відбувся 18–25 червня 860 року, другий – у 866 році, згідно з «Літописом Руським». Щоправда, про похід на греків «ВК» не згадує, тож і час написання «ВК» закінчується 860 роком.

ВАРЯГ ЕРЕК

Серед суттєвих помилок варто зазначити ті, що призвели до неправильного датування часу написання «Велесової книги», – це згадка про так званого варяга Рюрика.

В автохтонному тексті немає згадки про варяга Рюрика, натомість є варяг, зазначений як Ерек (д.8, д.14, д.29), Ерке (д.8(27)). Згаданий разом з варягом Аскольдом, цей варяг Ерек (Йорк) помилково був сприйнятий першим перекладачем «ВК» як Рюрик. Але згідно з іншими літописними джерелами достеменно відомо, що так званий варяг Рюрик ніколи не ходив по Дніпру і ніколи не був у Києві, як сказано у «ВК» про варяга Ерека. Відтак у авторському перекладі відновлена відповідність: ім'я варяга виправлене (згідно з автохтонним текстом «ВК»), щоби не ототожнювати його з вигаданим у «Повісті минулих літ» так званим новгородським князем «варягом-Рюриком», чий вигаданий родовід не збігається з жодним Рюриком, що були відомі в Середньовічній Європі.

Про вигаданого Рюрика варто сказати детальніше. Згідно з дослідженнями акад. Б. Рибакова і акад. Д. Лихачова, новгородський варяг Рюрик з братами Синеусом і Трувором вигадані для престижу, щоби підвищити вагомість Новгорода на противагу Києву, котрий має трьох легендарних братів, засновників міста. До того ж «ВК» зазначає, що «ті варяги зовсім не князі, а воїни прості, і силою захоплювали владу, як сей Ерек, що прийшов» (д.29).

Нагадаємо, що російський академік Б. Рибаків зауважував, що Синеус і Трувор, зазначені в літопису як брати Рюрика, насправді не існували. Бо Синеус не міг бути білоозерським князем у 862–864 роках, оскільки археологічні дослідження міста Білоозерськ простежуються лише після X століття. Рибаків довів, що ім'я Синеус – це перекручене «свій рід» (швед. «sine hus»), а Трувор – «вірна дружина» (швед. «thru varing»). Відтак вигаданий Рюрик був не з «братами», а зі «своїм родом» та «вірною дружиною». Таким чином, на тлі вигаданих братів постає й сам Рюрик вельми сумнівно.

Не секрет, що історія Московії базується на вигадках. Одна з них – вигадка про варяга Рюрика – пересічного розбійника, вандала й грабіжника, звеличеного москвитянами до рангу державотворця: «Рюрик – літописний засновник державності Руси, варяг, новгородський князь і родоначальник княжої, згодом царської, династії Рюриковичів». Але багатолітні старання московських істориків притулити «новгородського варяга-Рюрика» до якоїсь європейської династії не увінчалися успіхом. Новгородський князь Рюрик – це одна з мильних бульок так званої «імперської» амбіції Москви. Отож пам'ятаймо, що ніякого новгородського князя варяга Рюрика ніколи не було ані в Новгороді, ані деінде на землях Стародавньої Руси, і це ім'я має бути вилучене з усіх підручників з історії України-Руси.

Зауважимо, що вигадку про новгородського князя «варяга-Рюрика» вніс до Руського літопису Мстислав (син Володимира «Мономаха», київського князя і правителя всієї Руси), під час княжіння у Києві і редагування літопису на власний розсуд. «Повість минулих літ» написана до 996 року Анастасом Корсунянином і в наступному зазнала три редакції, що визнано провідними вченими, дослідниками літописів. Перша редакція «Повісті» 1037 р. з доповненням діянь Ярослава-Георгія зроблена Нестором-Ларіоном-Никоном (з подальшим його літописанням на посадах пресвітера, митрополита, а згодом ігумена Києво-Печерського монастиря з літописним зведенням 1073 р. та подальшими доповненнями літопису аж до смерті 1088 р.); друга редакція «Повісті» 1112 р. зроблена ігуменом Києво-Видубицького монастиря Сильвестром за наказом кн. Володимира «Мономаха», який сфальшував собі народження від візантійської принцеси Марії (дочки імператора Костянтина IX Мономаха); третя редакція «Повісті» 1117-1127 рр. зроблена Мстиславом (сином «Мономаха»), що прибув до Києва у 1117 р., посів київський престол по смерті батька 1127 р. і вніс до «Повісті» за власним уподобанням варязький родовід князів, приписавши князю Ігорю (сину Олега «Віщого») походження від варяга Рюрика» (Д. Берест «Літописні непорозуміння», с. 21).

Як зазначають дослідники літописів, уперше ім'я Рюрика згадане в «Житті святого

князя Владимира», де йшлося про «внука Ольжиного (княгині Ольги) і правнука Рюрика». Щоправда, історикам невідомі джерела родоводу так званого князя Рюрика, за винятком хіба що невдалої спроби ототожнити його з вікінгом Рориком Ютландським із Західної Європи. Однак немає жодних, навіть побіжних, свідчень про похід Рорика Ютландського в землі східних слов'ян, а версія про його причетність до «закликання варягів до Новгороду» базується виключно на лінгвістичній схожості імен.

За цією версією, вигаданий «новгородський Рюрик» буцімто з династії Скъйольдунгів, брат (чи племінник) вигнаного датського короля Харальда Клака, котрий в 826 році отримав притулок на узбережжі Фризії з центром в Дорестаді. Вперше ім'я Рорика згадується в 845 році у зв'язку з нападом на землі Фризії, а у 850 році Рорик воює в Данії проти датського короля Хорика-І, а потім грабує Фризію та міста по річці Рейн. У 873 році Рорик дає клятву вірності Людовику Німецькому, а у 882 році імператор Карл «Товстий» передав Фризію Готфриду, племіннику Рюрика, вочевидь, після смерті останнього. Відтак, про перебування Рорика на землях слов'ян немає ніякої згадки, тож і одіозна особа літописного «Рюрика» не що інше, як вигадка.

Здавня виникали сумніви щодо хронології закликання варяга Рюрика до Новгороду (спершу русичі вигнали варягів, а потім у тому ж 862 році знову закликали до себе), а також щодо реальності самої особи літописного «Рюрика» та його братів. Сумнівною була й сама ідея «закликання варягів» – володарів-іноземців. У наукових колах вважається, що версія про іноземне походження перших правителів Руси – це «антинаукова норманська теорія», яка покликана довести, що слов'яни були неспроможні створити власну державу.

Насамкінець зауважимо, що вивчення етнічних витоків українців-русичів, заркованих у «Велесовій книзі», є нагальною потребою сучасних українців для збереження своєї національної свідомості і свого історичного місця на землі славетних пращурів.

Данная публикация раскрывает ошибки предыдущих исследований «Велесовой книги» и дает объяснение труднодоступных выражений в тексте.

Ключевые слова: «Велесова книга», Анты, Семиречье, Голунь, Киев.

This publication reveals the mistakes of the former researches on the «Veles-book» and gives the meanings of some hard-to-understand terms of the text.

Keywords: «Veles-book», Antes, Semirechie, Golun, Kyiv.

